

एज्ञा ग्रंथ

एज्ञा :- हिन्दू शास्त्रात "एज्ञा व नहेम्या" दोन्ही मिळून एकच ग्रंथ होता. इसवी सनाच्या तिसऱ्या शतकापर्यंत या ग्रंथाला " एज्ञा " म्हणत असत. ऑरिजिन याने ते दोन ग्रंथ आहेत असे सांगून त्यांना पहिला एज्ञा व दुसरा एज्ञा अशी नावे दिली.

योशीयाच्या राज्यातला मुख्य याजक हिल्कीया याचा वंशज एज्ञा होता. तो "शीघ्रशास्त्री " होता. नियमशास्त्र समजावून सांगण्यास सर्वदा उत्सुक असे. फार नम्र स्वभावाचा, परंतु अत्यंत आवेशी होता. लोकांच्या पापामुळे त्याला फार वाईट वाटत असे. तो मागाहून येऊन यहूदी लोकांना यरुशलेमात भेटला.

लेखक:- निदान काही भाग तरी एज्ञानेच लिहिला असे कित्येकांचे म्हणणे आहे.

एज्ञा ग्रंथ: इतिहासाचा पुनरुदय आणि देवाच्या वचनाचे पुनरुज्जीवन

बाबेलाच्या ७० वर्षांच्या अंधकारमय बंदिवासातून, जेव्हा सर्व आशा नष्ट झाल्यासारखे वाटत होते, तेव्हा परमेश्वराच्या सार्वभौम इच्छेने एका नव्या युगाची पहाट उजाडली. एज्ञाचा ग्रंथ हा केवळ एका राष्ट्राच्या भौगोलिक प्रवासाची कहाणी नसून, तो परमेश्वराच्या अटूट अभिवचनांचा आणि त्याच्या लोकांच्या अविचल विश्वासाचा विजय आहे. राजा कोरेशाच्या शाही आज्ञापत्रापासून ते एज्ञाच्या आत्मिक क्रांतीपर्यंत, हा ग्रंथ दाखवतो की देवाने आपल्या लोकांना विस्मृतीतून बाहेर काढून विनाशाच्या राखेमधून पुन्हा उभे केले. ही कथा आहे दगड आणि लाकडांनी मंदिराच्या पुनर्बाधणीची, आणि त्याहीपेक्षा अधिक, पवित्रतेच्या व आज्ञापालनाच्या आत्मिक पायावर एका पवित्र राष्ट्राच्या पुनरुत्थानाची. एज्ञा ग्रंथातील प्रत्येक ओळ ही एक गर्जना आहे की, मानवजात जरी देवापासून दूर गेली तरी त्याची कृपा आणि वचन कधीही व्यर्थ जात नाही.

अध्याय १-६: राखेमधून उगवलेले गौरवशाली पुनरुत्थान (विस्तृत विश्लेषण)

एज्ञा 1 - कोरेशाचे फर्मान

एज्ञा 2 - परत आलेल्या लोकांची यादी

एज्ञा 3 - उपासनेची प्रस्थापना

एज्ञा 4 - विरोधक काम बंद पाडतात

एज्ञा 5 - मंदिर पुन्हा बांधले जाते

एज्ञा 6 -----

मंदिराचे पुनरुत्थान: राजा कोरेश याच्या आज्ञेने इस्त्राएल लोक बाबेलातून परत आले. त्यांनी जरुब्बाबेल आणि येशूवा यांच्या नेतृत्वाखाली यरुशलेमेत वेदीची पुनर्स्थापना केली. शत्रूंच्या विरोधामुळे काम थांबले, पण संदेष्टे हागगय आणि जखऱ्या यांच्या संदेशामुळे ते पुन्हा सुरु झाले. शेवटी राजा दारयावेशाच्या फरमानामुळे मंदिराचे बांधकाम यशस्वीपणे पूर्ण झाले.

अध्याय ७-१०: आत्मिक पुनरुज्जीवन - मंदिराच्या बांधकामानंतर हृदयाची पुनर्बांधणी

एज्ञा 7 - एज्ञा व त्याचे लोक यरुशलेमेस येतात

एज्ञा 8 -----

एज्ञा 9 - एज्ञाचा पापांगीकार

एज्ञा 10 - परराष्ट्रीय बायकामुळे ह्यांना घालवून देणे

नियमशास्त्रात पारंगत असलेला एज्ञा हा याजक मंदिराच्या बांधकामानंतर यरुशलेमेस आला. त्याने राजा अर्तहशशत याच्याकडून मिळालेल्या अधिकाराने देवाच्या नियमशास्त्राची पुन्हा

स्थापना केली. त्याला कळले की लोकांनी परदेशी स्त्रियांशी विवाह करून देवाच्या आज्ञा मोडल्या आहेत. एज्जाने केलेल्या पापांगीकाराच्या प्रार्थनेनंतर लोकांनी पश्चात्ताप केला आणि परदेशी स्त्रियां व मुलांना काढून टाकण्याचा कठीण निर्णय घेतला.

अध्याय १-६: मंदिराचे पुनरुत्थान - राखेमधून उगवलेले गौरवशाली पुनरुत्थान (विस्तृत विश्लेषण)

बाबेलाच्या ७० वर्षांच्या बंदिवासाचा अंधारमय काळ संपत आला होता. ज्या यरुशलेम शहराला त्याच्या पापांमुळे देवाच्या क्रोधाचा सामना करावा लागला होता आणि ज्याचे वैभवशाली मंदिर नबुखद्दनेस्सरच्या सैनिकांनी उद्धवस्त केले होते, त्याच शहरात आता पुन्हा एकदा आशेचा किरण उगवणार होता. एज्जा ग्रंथाचा हा पहिला भाग (अध्याय १-६) केवळ एका इमारतीच्या पुनर्बाधणीची कथा नाही, तर परमेश्वराच्या अगाध प्रेमाची, त्याच्या अटूट अभिवचनांची आणि त्याच्या लोकांप्रति असलेल्या सनातन कृपेची एक महागाथा आहे. यात देवाचा न्याय, त्याचे क्रोध (अध्याय ४ मध्ये विरोधकांसाठी), आणि सर्वात महत्वाचे, त्याच्या लोकांप्रति असलेला त्याचे अगाध प्रेम आणि करुणेचा हृदयस्पर्शी संगम आहे.

अध्याय १: कोरेशचे फर्मान - देवाच्या सार्वभौमत्वाचा विजय

कथेची सुरुवात एका दैवी चमत्काराने होते. यिर्मया संदेष्ट्याने अनेक वर्षांपूर्वी भाकीत केले होते की बंदिवासाचा काळ ७० वर्षांनी संपेल. परमेश्वराने आपल्या वचनाच्या पूर्ततेसाठी एका परकीय आणि सामर्थ्यवान राजाला निवडले. हा राजा होता पारसाचा राजा कोरेश. कोरेशच्या कारकिर्दीच्या पहिल्या वर्षी, "परमेश्वराने ह्या राजाच्या मनास स्फूर्ती दिली" (एज्जा १:१). ही केवळ राजकीय आज्ञा नव्हती, तर देवाच्या सार्वभौम इच्छेचा एक शक्तिशाली जाहीरनामा होता.

कोरेशने आपल्या आज्ञापत्रात जाहीर केले, "स्वर्गीचा देव परमेश्वर ह्याने पृथ्वीवरील सर्व राज्ये मला दिली असून अशी आज्ञा केली आहे की यहूदा प्रांतातील यरुशलेमेत माझ्याप्रीत्यर्थ एक मंदिर बांधावे" (एज्जा १:२). हे शब्द एका मानवी राजाच्या मुखातून आले असले, तरी ते देवाच्या मुखातून निघालेल्या शब्दांसारखे होते. देवाचा न्याय किती कठोर होता, हे बाबेलाच्या

बंदिवासाने सिद्ध झाले होते, पण त्याच देवाने आता आपली करुणा आणि क्षमा कशी प्रकट केली हे या फरमानाने दाखवून दिले.

या आजापत्राने केवळ स्वातंत्र्याची घोषणाच केली नाही, तर पुनरुज्जीवनाचा पाया रचला. कोरेशने लोकांना मोकळेपणाने परत जाण्याची परवानगी दिली आणि मंदिरातून लुटून आणलेली सर्व पवित्र पात्रे परत केली. नबुखद्नेस्सराने यरुशलेमेतील मंदिरातून नेलेली सोन्याचांदीची ५,४०० पात्रे, जी बाबेलाच्या मूर्तीच्या मंदिरात बंदिस्त होती, ती आता पुन्हा देवाच्या लोकांसाठी परत आली (एज्ञा १:७-११). ही पात्रे केवळ मौल्यवान वस्तू नव्हत्या, तर ती इस्साएलच्या देवाचा गौरव आणि त्याच्या सार्वभौमत्वाचे प्रतीक होती, ती आता त्याच्या लोकांसोबत त्यांच्या मायदेशी परत आणण्यात आली.

अध्याय १ हा देवाच्या करुणा आणि प्रेमाचा एक विलक्षण साक्षात्कार आहे, जिथे त्याने आपल्या लोकांना त्यांच्या पापांच्या शिक्षांमधून मुक्त केले आणि एका परकीय राजाच्या माध्यमातून त्यांच्या पुनरुत्थानाचा मार्ग खुला केला.

अध्याय २: पुनरागमनाची वाटचाल - आत्मविश्वासाचा पाया

बंदिवासातून परत आलेल्या लोकांची नोंद एज्ञा ग्रंथाच्या दुसऱ्या अध्यायात आढळते. हा अध्याय केवळ नावांची आणि संख्यांची यादी नाही, तर एका राष्ट्राच्या पुनर्बांधणीचा एक अधिकृत दस्तऐवज आहे. जरुब्बाबेल आणि येशूवा यांच्या नेतृत्वाखाली, सुमारे ४२,३६० लोक आपल्या मूळ गावी परतले. या लोकांमध्ये विविध कुटुंबांचे प्रमुख, नगरांतील रहिवासी, याजक, लेवी, गायक आणि नथीनीम यांचा समावेश होता.

या यादीचा मुख्य उद्देश त्यांच्या राष्ट्रीय आणि धार्मिक अस्मितेला पुन्हा स्थापित करणे हा होता. तथापि, या अध्यायात एक अत्यंत महत्वपूर्ण गोष्ट नमूद केली आहे: काही कुटुंबांना आपली वंशावळ सिद्ध करता आली नाही आणि त्यामुळे त्यांना याजकपदावरून भ्रष्ट केले गेले (एज्ञा २:६१-६३). ही घटना देवाच्या पवित्रतेचा आणि त्याच्या वचनांच्या कठोर पालनाचा पुरावा आहे. जरी देवाने लोकांवर दया केली असली, तरी त्याच्या नियमांमध्ये कोणतीही तडजोड नव्हती.

या अध्यायात लोकांच्या त्यागाचेही दर्शन होते. परत आलेल्या लोकांनी केवळ रिकाम्या हाताने प्रवास केला नाही, तर मंदिराच्या बांधकामासाठी मोठे अर्पण दिले. त्यांनी आपल्या शक्तीनुसार ६१ हजार दारिक सोने आणि पाच हजार माने चांदी दिली (एज्ञा २:६८-६९). हा त्याग त्यांच्या मनातील देवाच्या घराविषयी असलेल्या ओढीचा आणि पुनरुज्जीवनासाठी असलेल्या त्यांच्या समर्पणाचा पुरावा होता.

अध्याय २ हा राष्ट्रीय एकत्रेचा आणि देवाच्या आजांच्या पवित्रतेचा आधारस्तंभ आहे. यात देवाच्या लोकांना केवळ एकत्र आणले गेले नाही, तर त्यांच्या राष्ट्रीय आणि धार्मिक ओळखीला पुन्हा एकदा नवसंजीवनी मिळाली.

अध्याय ३: उपासनेची प्रस्थापना आणि वेदीची पुनर्स्थापना

यरुशलेमेत परतल्यावर, लोकांचे पहिले कर्तव्य मंदिराच्या पायाभरणीचे नव्हते, तर देवाच्या उपासनेचे पुनरुत्थान करणे होते. हा अध्याय इस्माएलच्या पुनरुज्जीवनातील सर्वात भावनिक आणि निर्णायक क्षण दर्शवतो. सातव्या महिन्यात, सर्व लोक एकत्र जमा झाले आणि त्यांनी सर्वप्रथम वेदीची पुनर्बाधणी केली (एज्ञा ३:१-२).

त्यांनी ही वेदी पूर्वीच्याच जागी स्थापन केली आणि आजूबाजूच्या राष्ट्रांची भीती असूनही नियमितपणे होमार्पणे सुरु केली (एज्ञा ३:३-६). यामुळे देवाशी त्यांचा संबंध पुन्हा स्थापित झाला. हा एक स्पष्ट संदेश होता की, भौतिक मंदिर बांधण्याआधी, देवाशी असलेला आत्मिक संबंध जोडणे अधिक महत्वाचे आहे.

त्यानंतर, दुसऱ्या वर्षाच्या दुसऱ्या महिन्यात, मंदिराची पायाभरणी करण्यात आली. हा सोहळा अत्यंत भावनिक आणि उत्साहाने भरलेला होता. याजक आणि लेवी यांनी आपल्या पोशाखात उभे राहून, राजा दाविदाने ठरवून दिलेल्या क्रमाप्रमाणे, देवाची स्तुती गायली (एज्ञा ३:१०-११). त्यांनी गायले, "परमेश्वर चांगला आहे व इस्माएलावर त्याची दया सनातन आहे" (एज्ञा ३:११).

या सोहळ्याचा एक हृदयस्पर्शी भाग म्हणजे दोन भिन्न भावनांचा अनुभव. ज्या तरुण लोकांनी प्रथमच मंदिराचा पाया पाहिला, त्यांनी आनंदाने जयघोष केला. परंतु, ज्या वृद्ध

लोकांनी शलमोनाचे वैभवशाली मंदिर पाहिले होते, त्यांना नवीन पाया पाहून आपले अश्रू थांबवता आले नाहीत (एज्ञा ३:१२). हे अश्रू केवळ दुःखाचे नव्हते, तर ते एका काळाचा अंत आणि दुसऱ्या काळाचा आरंभ दर्शवत होते. हे देवाच्या प्रेम आणि दयेचे प्रतीक होते, कारण त्यांच्या पापांमुळे मंदिर नष्ट झाले, पण त्याच देवाने आता ते पुन्हा उभे करण्याची संधी दिली.

अध्याय ३ हे देवाच्या लोकांच्या जीवनातील उपासनेचे महत्त्व आणि देवाने केलेल्या दुःखातून बाहेर काढण्याच्या कृपेचे उत्कृष्ट उदाहरण आहे.

अध्याय ४: विरोधामुळे कामात आलेला खंड - देवाच्या क्रोधाची आठवण

देवाचे कार्य सुरु झाल्यावर, त्याच्या मार्गात अडथळे येणे स्वाभाविक होते. हा अध्याय यहुदा व बन्यामीनच्या शत्रूंनी मंदिराचे बांधकाम थांबवण्यासाठी केलेल्या प्रयत्नांचे वर्णन करतो. प्रथम त्यांनी कपटी युक्तीने "आम्हाला तुमच्यासोबत मंदिर बांधू द्या" असे सांगितले (एज्ञा ४:२). पण जेव्हा जरुब्बाबेलने त्यांचा प्रस्ताव नाकारला, तेव्हा त्यांचे खरे रूप समोर आले.

त्यांनी लोकांमध्ये भीती निर्माण केली, त्यांच्या कामात अडथळे आणले आणि राजाच्या दरबारात खोटी कागाळी केली. त्यांनी राजा अर्तहशशत याला पत्र लिहून सांगितले की, यरुशलेम हे "बंडखोर व दुष्ट शहर" आहे आणि जर ते पुन्हा बांधले गेले, तर ते राजाविरुद्ध बंड करतील आणि राजाचा मोठा तोटा होईल (एज्ञा ४:१२-१६). हे पत्र देवाच्या लोकांविरुद्ध द्वेष आणि असत्याचा एक उत्कृष्ट नमुना आहे.

राजाच्या आज्ञेवरून तपासणी करण्यात आली आणि त्यालाही आढळले की यरुशलेम हे बंडखोरीचे माहेरघर होते. यामुळे राजाने ताबडतोब काम थांबवण्याचा आदेश दिला (एज्ञा ४:२१-२२). हा आदेश लोकांच्या भूतकाळातील पापांमुळे आलेल्या देवाच्या क्रोधाची आठवण करून देतो. त्यांच्या पापांमुळेच हे शहर उद्धवस्त झाले होते आणि आता त्यांच्या शत्रूंनी त्याच पापांचा आधार घेऊन त्यांचे चांगले काम थांबवले. या अध्यायातून हे स्पष्ट होते की देवाचे कार्य केवळ मानवी प्रयत्नांवर अवलंबून नाही, तर त्याची योजना पूर्ण करण्यासाठी वेळ आणि परिस्थितीचीही गरज असते.

अध्याय ४ हा देवाच्या लोकांच्या मार्गारे अडथळे, मानवी द्वेष आणि असत्य किती शक्तिशाली असू शकते हे दाखवतो. यात देवाच्या क्रोधाची आठवण करून दिली जाते, जी भविष्यातही त्यांच्या पापांमुळे पुन्हा येऊ शकते.

अध्याय ५: संदेष्ट्यांचे आवाहन आणि कामाची पुनरावृत्ती - देवाच्या वचनाचे सामर्थ्य

काम थांबल्यानंतर जवळजवळ १५ वर्षांनी, देवाने आपल्या लोकांच्या आत्म्याला पुन्हा एकदा प्रज्वलित केले. त्याने संदेष्टे हागगय आणि जखऱ्या यांना पाठवले. त्यांच्या संदेशांनी लोकांमध्ये नवी आशा आणि उत्साह निर्माण केला. हागगयने लोकांना विचारले, "तुम्ही स्वतःच्या छानछान घरांत राहता, पण देवाचे घर मोडकळीस पडलेले आहे, हे योग्य आहे का?" (हागगय १:४). या संदेशांमुळे जरुब्बाबेल आणि येशूवा यांनी पुन्हा कामाला सुरुवात केली (एज्ञा ५:१-२).

जेव्हा मंदिराचे काम पुन्हा सुरु झाले, तेव्हा पुन्हा एकदा प्रांताचा अधिपती ततनई आणि त्याचे स्नेही चौकशीसाठी आले. त्यांनी यहुद्यांना प्रश्न विचारला, "हे मंदिर बांधण्याचा हुक्म तुम्हांला कोणी दिला आहे?" (एज्ञा ५:३). यावेळी, यहुद्यांनी घाबरून जाण्याएवजी, धैर्य आणि विश्वासाने उत्तर दिले. त्यांनी स्पष्टपणे सांगितले, "आम्ही स्वर्गाच्या व पृथ्वीच्या देवाचे दास आहोत" (एज्ञा ५:११). त्यांनी राजा कोरेशने दिलेले फर्मान आणि देवाच्या मंदिरातील पवित्र पात्रांचा इतिहास सांगितला.

त्यांनी ततनईला विनंती केली की, राजा दारयावेशाने या प्रकरणाची चौकशी करावी (एज्ञा ५:१७). या घटनेतून हे स्पष्ट होते की, देवाच्या लोकांविरुद्ध अनेक अडथळे येतात, पण जर त्यांची निष्ठा आणि विश्वास अटल असेल, तर देव त्यांच्यासाठी न्याय करतो आणि योग्य वेळी त्यांची मदत करतो.

अध्याय ५ हा देवाच्या वचनाच्या सामर्थ्याचे आणि संदेष्ट्यांच्या भूमिकेचे महत्व दर्शवतो. यातून देवाच्या करूणा आणि प्रेमाचा एक वेगळा पैलू दिसतो, जिथे तो आपल्या लोकांना विसरून जात नाही, तर त्यांच्या आत्म्याला पुन्हा प्रज्वलित करण्यासाठी संदेष्ट्यांचा उपयोग करतो.

अध्याय ६: विजय आणि मंदिराचे समर्पण - देवाचा अंतिम विजय

ततनईने राजा दारयावेशाला पत्र पाठवल्यावर, राजाच्या आज्ञेवरून बाबेलच्या दप्तरखान्यात शोध घेण्यात आला. अखमथा येथील राजवाड्यात राजा कोरेशचा ठराव सापडला (एज्ञा ६:१-७). हा क्षण देवाच्या सार्वभौमत्वाचा अंतिम विजय होता.

दारयावेशाने हा ठराव पाहून एक कठोर आणि निर्णायक फर्मान काढले. त्याने विरोधकांना कामापासून दूर राहण्याची आज्ञा दिली आणि मंदिराच्या बांधकामाचा खर्च राज्याच्या खजिन्यातून करण्याची आज्ञा दिली (एज्ञा ६:६-८). इतकेच नाही, तर त्याने होमार्पणांसाठी आवश्यक असलेल्या सर्व वस्तू दररोज उपलब्ध करून देण्याचा आदेश दिला (एज्ञा ६:९-१०). सर्वात महत्वाचे म्हणजे, त्याने आज्ञा मोडणाऱ्यांसाठी कठोर शिक्षेचा इशारा दिला, ज्यामुळे देवाच्या कार्याला कोणताही अडथळा येणार नाही (एज्ञा ६:११-१२).

राजा दारयावेशाच्या या फरमानामुळे, मंदिराचे बांधकाम अदार महिन्याच्या तिसऱ्या दिवशी पूर्ण झाले (एज्ञा ६:१७). त्यानंतर, इस्साएल लोकांनी देवाच्या मंदिराची प्रतिष्ठापना मोठ्या उत्साहाने केली. त्यांनी शंभर बैल, दोनशे मेंदे आणि चारशे कोकरे अर्पण केली. सर्व इस्साएलासाठी पापार्पणे म्हणून बारा बकरे अर्पण केले, जे इस्साएलच्या वंशांच्या एकतेचे प्रतीक होते (एज्ञा ६:१७).

त्यांनी वल्हांडण सण आणि बेखमीर भाकरीचा सण आनंदाने पाळला. हे सर्व देवाच्या कृपेमुळे शक्य झाले होते. ग्रंथात म्हटले आहे की, "परमेश्वराने त्यांना आनंदित केले होते आणि इस्साएलाचा देव ह्याच्या मंदिराच्या कामी त्यांच्या हातांना जोर यावा म्हणून त्याने अश्शूरच्या राजाचे मन त्यांना अनुकूल केले होते" (एज्ञा ६:२२).

अध्याय ६ हा देवाच्या विश्वासाचा, त्याच्या लोकांच्या श्रद्धेचा आणि त्याच्या वचनाच्या अंतिम पूर्ततेचा एक गौरवशाली विजय आहे. यातून हे स्पष्ट होते की, देवाचा क्रोध जरी कठीण असला, तरी त्याचे प्रेम आणि करुणा त्याहून अधिक शक्तिशाली आहे.

अध्याय ७-१०: आत्मिक पुनरुज्जीवन - मंदिराच्या बांधकामानंतर हृदयाची पुनर्बाधणी

एज्ञा ग्रंथाचा दुसरा भाग (अध्याय ७-१०) हा एक मोठा ऐतिहासिक आणि आध्यात्मिक टप्पा दर्शवतो. पहिल्या भागात मंदिराचे बांधकाम पूर्ण झाले असले, तरी लोकांच्या हृदयातील आध्यात्मिक मोडतोड अजूनही तशीच होती. परमेश्वराने मंदिराचे भौतिक पुनरुत्थान केल्यावर आता त्याने आपल्या लोकांचे आत्मिक पुनरुज्जीवन करण्यासाठी एका नव्या नेत्याला, म्हणजेच याजक आणि नियमशास्त्राचा तज एज्ञा याला पाठवले. हा भाग देवाच्या अगाध करुणा आणि त्याच्या लोकांच्या निष्ठेचा एक सामर्थ्यशाली साक्षीदार आहे. यात देवाचा न्याय, त्याचे प्रेम आणि त्याच्या लोकांप्रति असलेली त्याची कळकळ स्पष्टपणे दिसून येते.

अध्याय ७: एज्ञाचा प्रवास आणि राजाकडून मिळालेला अधिकार - देवाच्या कृपेचे अद्भुत दर्शन

मंदिराचे बांधकाम पूर्ण होऊन सुमारे ६० वर्षे उलटून गेली होती. यहुद्यांनी आपल्या जीवनाची एक नवी सुरुवात केली होती, परंतु त्यांची आध्यात्मिक स्थिती फारशी चांगली नव्हती. अशा वेळी, देवाने एका विशेष व्यक्तीची निवड केली - एज्ञा बिन सराया, जो मुख्य याजक अहरोनाच्या वंशातील होता. एज्ञा केवळ याजक नव्हता, तर "परमेश्वर ह्याने दिलेल्या मोशेच्या नियमशास्त्रात पारंगत शास्त्री होता" (एज्ञा ७:६). त्याचे जीवन परमेश्वराच्या वचनाचे अध्ययन, पालन आणि ते इतरांना शिकवण्यासाठी पूर्णपणे समर्पित होते.

एज्ञाच्या प्रवासाची सुरुवात पुन्हा एकदा एका परकीय राजाच्या कृपेने झाली. पारसाचा राजा अर्तहशशत, ज्याने पूर्वी मंदिराचे काम थांबवण्याचा आदेश दिला होता, त्याच राजाने आता एज्ञाला यरुशलेमेस जाण्यासाठी एक अधिकारपत्र दिले. या पत्रात देवाची कृपा किती अगाध होती हे दिसून येते. पत्रात, अर्तहशशत राजाने एज्ञाला केवळ जाण्याची परवानगीच दिली नाही, तर त्याला मोठे अधिकार दिले:

- संपत्ती आणि अर्पणे:** राजाने स्वतः आणि त्याच्या मंत्र्यांनी दिलेले सोने, रुपे आणि इतर अर्पणे एज्ञाला मंदिरासाठी घेऊन जाण्यास सांगितले (एज्ञा ७:१५-१६).
- आर्थिक मदत:** राजाने महानदाच्या पश्चिमेकडील सर्व भांडारींना आज्ञा दिली की, एज्ञा जे काही मागेल, ते त्याला ताबडतोब पुरवावे, ज्यात सोने, गहू, द्राक्षारस आणि तेल यांचा समावेश होता (एज्ञा ७:२१-२२).

- करमुक्ती:** देवाच्या मंदिरातील याजक, लेवी आणि इतर सेवकांना कोणताही कर, खंडणी किंवा जकात द्यावी लागणार नाही, असा आदेश दिला (एज्ञा ७:२४).
- न्यायिक अधिकार:** सर्वात महत्वाचे म्हणजे, एज्ञाला शास्ते (न्यायाधीश) नेमण्याचा आणि देवाचे नियमशास्त्र जाणणाऱ्या लोकांना शिकवण्याचा अधिकार दिला. जे देवाच्या व राजाच्या नियमांचे पालन करणार नाहीत, त्यांना कठोर शिक्षा करण्याचीही त्याला परवानगी दिली (एज्ञा ७:२५-२६).

राजाच्या या कृपेला पाहून, एज्ञाने देवाचे स्तवन केले. तो म्हणाला, "राजाच्या मनात ज्याने (देवाने) यरुशलेमेतील देवाचे मंदिर शोभिवंत करावे अशी इच्छा उत्पन्न केली आहे तो आमच्या पूर्वजांचा देव परमेश्वर धन्य!" (एज्ञा ७:२७). हे सर्व "माझा देव परमेश्वर हयाचा माझ्यावर वरदहस्त होता" (एज्ञा ७:२८) या एकाच कारणाने शक्य झाले होते.

सारांश: अ६याय ७ हा देवाच्या अद्भुत कृपेचे एक ज्वलंत उदाहरण आहे. त्याने आपल्या लोकांच्या आत्मिक गरजा पूर्ण करण्यासाठी एका परकीय राजाचे हृदय कसे बदलले हे यातून दिसून येते.

अ६याय ८: अहवा नदीतीरी उपवास - विश्वासाची परीक्षा आणि देवाचे संरक्षण

एज्ञाने आपल्यासोबत यरुशलेमेस परत येणाऱ्या लोकांची नोंद केली. त्यात फिनहास, इथामार आणि दावीद यांच्या वंशातील अनेक कुटुंबांचे प्रमुख होते. त्यांनी अहवा नदीच्या काठावर तळ ठोकला. तिथे एज्ञाने जेव्हा लोकांची तपासणी केली, तेव्हा त्याला आढळले की याजक असले तरी, मंदिराच्या सेवेसाठी आवश्यक असलेले लेवी वंशातील कोणीही त्यांच्यासोबत नव्हते. त्यामुळे, त्याने तात्काळ प्रतिनिधी पाठवून लेव्यांना बोलावून आणले (एज्ञा ८:१५-२०). हे एज्ञाच्या नेतृत्वाची दूरदृष्टी आणि देवाच्या कार्याप्रती असलेले त्याचे समर्पण दर्शवते.

त्यानंतर प्रवासाला निघण्याआधी एज्ञाने एक महत्वाचा निर्णय घेतला. त्याने राजाकडे संरक्षणासाठी शिपायांची तुकडी मागितली नाही. त्याने राजाला आधीच सांगितले होते, "आमच्या देवाला शरण आलेल्या सर्वांवर त्याचा वरदहस्त असतो" (एज्ञा ८:२२). शिपायांची

मदत मागितल्यास त्याचा हा विश्वास कमी होईल अशी भीती त्याला वाटली. त्यामुळे, त्याने मानवी सामर्थ्यावर अवलंबून न राहता, देवाच्या संरक्षणावर पूर्ण विश्वास ठेवला.

त्याने "अहवा नदीतीरी उपास करण्याचे जाहीर केले" (एज्ञा ८:२१). या उपवासाचा उद्देश देवापुढे नम्र होऊन, त्यांच्यासाठी आणि त्यांच्या मुलाबाळांसाठी सुरक्षित प्रवासाची प्रार्थना करणे हा होता. त्यांनी प्रार्थना केली आणि "आमच्या देवाचा वरदहस्त आमच्यावर असल्यामुळे त्याने शत्रूंपासून व वाटेत घात करण्यास टपून बसणाऱ्यांपासून आमचे रक्षण केले" (एज्ञा ८:३१). यातून देवाची करुणा आणि त्याच्या लोकांवर असलेल्या संरक्षणाचे सामर्थ्य दिसून येते.

याच प्रवासात एज्ञाने मंदिरासाठी नेलेल्या सोन्या-चांदीच्या पवित्र वस्तूंची जबाबदारी १२ याजकांवर सोपवली. त्याने त्यांना सांगितले, "तुम्ही परमेश्वराप्रीत्यर्थ पवित्र आहात, व ही पात्रेही पवित्र आहेत... यांचे रक्षण करा" (एज्ञा ८:२८-२९). हे दाखवते की केवळ लोकच नव्हे, तर वस्तूंची पवित्रता राखणेही किती महत्वाचे होते.

अध्याय ८ हा देवावरील अढळ विश्वासाचा एक उत्तम नमुना आहे. यात एज्ञाच्या नेतृत्वाची परिपक्वता आणि देवाच्या संरक्षणाचे सामर्थ्य दिसून येते.

अध्याय ९: एज्ञाचा पापांगीकार आणि प्रार्थना - हृदयाचे दुःख आणि पश्चात्तापाची खरी भावना

यरुशलेमेस पोहोचल्यावर, एज्ञाला एका गंभीर समस्येबद्दल कळले. त्याला सांगण्यात आले की, इसाएल लोक, याजक आणि लेवी यांनी परदेशी (अमंगळ) स्त्रियांशी विवाह केले आहेत (एज्ञा ९:१). हे ऐकून एज्ञाला खूप दुःख झाले. त्याने आपली वस्त्रे फाडली, डोक्याचे केस तोडले आणि शोक करत खाली बसला. ही कृती देवाच्या आज्ञा मोडल्याबद्दलच्या त्याच्या तीव्र दुःखाचे प्रतीक होती. देवाचा क्रोध किती भयंकर असू शकतो, याची त्याला जाणीव होती आणि त्याच इतिहासाची पुनरावृत्ती होत असल्याचे त्याला दिसले.

संध्याकाळच्या अर्पणसमयी एज्ञाने केलेली प्रार्थना एज्ञा ग्रंथातील सर्वात शक्तिशाली आणि हृदयस्पर्शी भाग आहे. ही केवळ एका व्यक्तीची प्रार्थना नव्हती, तर ती एका राष्ट्राच्या

पापांगीकाराची प्रार्थना होती. एज्जाने आपल्या प्रार्थनेत म्हटले, "हे माझ्या देवा, मला लाज वाटते. मला तुझ्यापुढे तोंड वर करण्यास शरम वाटते, कारण आमचे अपराध वाढून आमच्या डोक्यावरून गेले आहेत" (एज्जा ९:६).

त्याने कबूल केले की, त्यांच्या पूर्वजांच्या पापांमुळेच त्यांना बंदिवासाला सामोरे जावे लागले, पण त्याच देवाने त्यांच्यावर करुणा केली आणि त्यांना वाचवून थोडासा अवशेष ठेवला (एज्जा ९:८). परंतु आता, ते पुन्हा त्याच चुका करत होते. एज्जाने देवाचा न्याय आणि त्याची करुणा यांची तुलना केली. त्याने विचारले, "हे परमेश्वरा, इस्साएलाच्या देवा, तू न्यायी आहेस, आम्ही केवळ निभावलेले अवशेष आहोत" (एज्जा ९:१५).

एज्जाने या प्रार्थनेत लोकांवर दोषारोपण केले नाही, तर त्यांच्या पापांची जबाबदारी स्वतःच्या खांद्यावर घेतली. त्याच्या प्रार्थनेतून देवाच्या करुणा आणि प्रेमाचा एक वेगळाच ऐलू दिसून येतो. देवाने त्यांच्या पापांसाठी कठोर शिक्षा दिली, पण त्याचा मुख्य उद्देश त्यांना पूर्णपणे नष्ट करणे नव्हता, तर त्यांना पश्चात्ताप करायला लावून पुन्हा आपल्याकडे परत आणणे हा होता. एज्जाच्या प्रार्थनेत देवाच्या या दोन भावनांचा (न्याय आणि करुणा) सुंदर मिलाफ दिसतो.

अध्याय ९ हा पश्चात्तापाचा एक शक्तिशाली धडा आहे. यात एज्जाच्या शोक आणि प्रार्थनेतून देवाच्या क्रोधाचे कारण आणि त्याच्या अगाध करुणा व प्रेमाचे दर्शन घडते.

अध्याय १०: परदेशी स्त्रिया आणि मुलांचे निष्कासन - पवित्रतेचे पुनरुत्थान आणि कठीण निर्णय

एज्जाच्या प्रार्थनेचा परिणाम तात्काळ झाला. त्याच्या शोकाला प्रतिसाद देऊन, मोठा समुदाय त्याच्याजवळ जमा झाला आणि त्यांनीही अश्रू ढाळले (एज्जा १०:१). एलाम वंशातील शखन्या याने एज्जाला म्हटले, "आमच्या लोकांनी... आपल्या देवाचा अपराध केला आहे; पण ह्या स्थितीतही इस्साएलासंबंधाने आशा आहे" (एज्जा १०:२). त्याने परदेशी स्त्रिया व मुलांना काढून टाकण्याचा प्रस्ताव ठेवला, जेणेकरून देवाच्या नियमशास्त्राचे पालन केले जाईल.

या घटनेतून लोकांचा खरा पश्चात्ताप दिसून येतो. केवळ शोक पुरेसा नव्हता, तर त्यांना कारवाई करणे आवश्यक होते. एज्ञाने तात्काळ सर्व लोकांना यरुशलेमेत एकत्र येण्यासाठी जाहीर केले. जे तीन दिवसांत येणार नाहीत, त्यांची मालमत्ता जप्त केली जाईल, असा कठोर आदेश देण्यात आला (एज्ञा १०:७-८).

सर्व लोक एकत्र जमले. एज्ञाने त्यांना देवाच्या आजांचा भंग केल्याबद्दल जाणीव करून दिली आणि "हया देशाचे लोक व अन्य जातींच्या स्त्रिया हयांच्यापासून निराळे व्हा" असे सांगितले (एज्ञा १०:११). लोकांनी नम्रपणे उत्तर दिले, "तू सांगतोस त्याप्रमाणे करणे आम्हांला उचित आहे" (एज्ञा १०:१२).

पण हे काम सोपे नव्हते. अनेक कुटुंबांमध्ये परदेशी स्त्रिया व मुले होती. त्यामुळे, त्यांनी एक समिती नेमली. या समितीने तीन महिन्यांपर्यंत चौकशी केली आणि ज्यांनी ज्यांनी परदेशी स्त्रियांशी विवाह केले होते, त्यांची नावे नोंदवली (एज्ञा १०:१६-१७). यादीत याजक, लेवी आणि इतर इस्त्राएली लोकांची नावे होती, ज्यांना त्यांच्या पापासाठी एक मेंढा अर्पण करावा लागला.

हा निर्णय अत्यंत वेदनादायी होता, पण तो देवाच्या पवित्रतेसाठी आवश्यक होता. परदेशी स्त्रियांशी असलेले विवाह केवळ सामाजिक संबंध नव्हते, तर ते देवाच्या नियमशास्त्राचे उल्लंघन होते, ज्यामुळे इस्त्राएलची आध्यात्मिक ओळख धोक्यात आली होती. हा निर्णय हृदयाला पीळ पाडणारा असला, तरी तो देवाच्या इच्छेनुसार घेतला गेला, ज्यामुळे इस्त्राएलचे पवित्र बीज शुद्ध राहिले.

अध्याय १० हा खरा पश्चात्ताप केवळ भावनांमध्ये नाही, तर कृतीत असतो हे दाखवून देतो. यातून देवाच्या पवित्रतेची कठोरता आणि त्याच वेळी त्याच्या लोकांच्या भविष्यासाठी असलेली त्याची कळकळ दिसून येते.